

‘Samen hebben we meer daadkracht bij inzet zorgtechnologie’

Vanuit de VGU (Vereniging Gehandicaptenzorg Utrecht) is een nieuw project ‘Technologische Innovatie’ gestart. In dit project werken we samen met een aantal gehandicaptenorganisaties uit de regio Utrecht en ’t Gooi aan het inzetten van bewezen technologieën voor een toekomstbestendige, duurzame en betaalbare gehandicaptenzorg. Waarom doen we dat en hoe pakken we dat aan? Dat vertellen de projectgroepleden in dit interview.

Aan het woord zijn Hilda Rozendal (projectleider) en een aantal leden van de projectgroep: Wilke Sloesarwij (adviseur subsidie en fondsenwerving en projectleider Zorgtechnologie bij Abrona), Dennis Kragten (accountmanager zorgverkoop en projectleider Zorgtechnologie bij Abrona), Lianne Schumacher (Innovatie Strateeg bij Bartiméus) en Sjonny Lubbers (Zorginnovator bij 's Heeren Loo).

Waarom zijn we als VGU met dit project gestart?

“De inzet van zorgtechnologie biedt kansen om de zorg toekomstbestendig te maken voor de cliënt, de verwant en de medewerker. Veel zorgorganisaties ontdekken deze nieuwe wereld en vinden hetzelfde wiel uit. Door binnen de VGU samen op te trekken, kunnen we leren van elkaar en hierdoor sneller gebruik maken van deze kansen”, vertelt projectleider Hilda.

“We zijn gestart met het ontwikkelen van een [visie op de inzet van zorgtechnologie](#). De zorgbehoefte van de cliënt vormt hierbij het uitgangspunt.” Lianne vult aan: “Het is de bedoeling om de zelfredzaamheid van cliënten te vergroten. We doen dit door eerst te kijken naar wat een cliënt zelf nog kan of nog kan leren. Daarnaast kijken we naar wat de inzet van zorgtechnologie en het formele en informele netwerk kan betekenen. Is er meer nodig, dan vullen we dit aan met professionele zorg.” “Op deze manier levert dit ook arbeidsverlichting en werkplezier op voor medewerkers”, aldus Hilda.

Kun je voorbeelden geven van hoe zorgtechnologie de zelfredzaamheid vergroot bij cliënten? En hoe zorgt dat voor arbeidsverlichting bij medewerkers?

Wilke noemt [robot Tessa](#): “Door de inzet van Tessa worden cliënten ondersteund bij hun dagstructuur. Hierbij kun je denken aan herinneringen wanneer iemand moet opstaan, douchen, klaar zijn om naar werk te gaan, medicatie of een herinnering van een afspraak. Uit een eerste inventarisatie blijkt dat dit bij een aantal cliënten vele uren arbeidsverlichting oplevert voor de zorg. Medewerkers worden namelijk niet steeds bevraagd door deze cliënten.” Sterker nog: “Er zijn zelfs cliënten die aangeven aan begeleiders: ‘daar hoeft je mij niet bij te helpen, dat regel ik met Tessa!’”,

aldus Wilke.

Een ander voorbeeld is het detectiesysteem. Dennis vertelt hoe deze arm- of polsband met een basisstation gebruikt wordt bij mensen met epilepsie. “Er is een aantal cliënten waarbij dit systeem wordt ingezet en bijdraagt aan meer regie en zelfredzaamheid. Zo is er een cliënt die tijdens het douchen altijd - vanwege veiligheid - een medewerker naast zich had staan. Met het detectiesysteem hoeft dit niet meer. Indien zich een aanval aandient, krijgen begeleiders meteen een signalering.”

Lianne noemt Google Home als voorbeeld: “Door de inzet van Google Home kunnen cliënten zelfstandig informatie op zoeken die voor hen relevant is. Zo is er een cliënt die eerst aan Google vraagt wat voor weer het wordt en dan besluit, onafhankelijk van wat de begeleider er van vindt, of ze wel of niet wil deelnemen aan een buiten activiteit. Een andere cliënt die 's nachts onrustig is, kan nu zelf vragen aan Google hoe laat het is. Dat neemt een deel van de stress weg en als hij echt niet meer kan slapen zet hij direct een muziekje aan. Met als resultaat een ontspannen begin van de dag!”

Hoe staat het eigenlijk met de inzet van zorgtechnologie bij de VGU organisaties?

Sjonny: “Vanuit het project wilden we natuurlijk weten wat er bij de VGU-organisaties momenteel aan zorgtechnologie wordt ingezet en bij welke thema's technologie al vanzelfsprekend is.”

Hilda vervolgt: “Daarom hebben we een [inventarisatie gedaan](#) in samenwerking met Academy Het Dorp. Hieruit blijkt dat alle VGU organisaties meerdere vormen van zorgtechnologieën inzetten. De meest

gebruikte vormen zijn gericht op het bieden van ondersteuning bij de dagstructuur. Ook beeldbellen en appen wordt veel ingezet als alternatieve manier van communiceren. En er is steeds meer ervaring met technologie gericht op stimuleren, ontspanning en vermaak. Denk hierbij aan robotdieren en interactieve speeltafels. De absolute aantallen variëren sterk tussen de organisaties, hier is nog geen goed zicht op. Ook zijn er technologieën die - vaak na vertrek van een cliënt of medewerker - ongebruikt op de plank liggen.”

Wat valt nog meer op volgens Wilke? “Bij bijna alle organisaties kun je zorgtechnologie uitproberen, maar de mate van implementatie en grootschalige opschaling van zorgtechnologie wisselt per organisatie.”

Lianne benadrukt nog: “De inzet van technologie voor de individuele cliënt is in de gehandicaptenzorg heel gebruikelijk. Voorheen was het vaak nog voor ‘erbij’. Nu krijgt de inzet van zorgtechnologie een steeds grotere rol in het oplossen van de zorgvragen in het ‘gewone zorgproces’. Ook kennen we in de gehandicaptenzorg veel maatwerk, iedereen is immers anders. Dat er ook kansen zijn voor het opschalen van generieke zorgtechnologie en hoe dat dan moet, dat zijn we met elkaar nog aan het leren.”

Waarmee gaat de projectgroep aan de slag?

Wilke vertelt: “Voor medewerkers willen we inspiratiesessies en online workshops organiseren zodat zij laagdrempelig kennis kunnen maken met kansrijke zorgtechnologie.”

“Ook gaan we mogelijkheden verkennen voor een gezamenlijk adviespunt of uitleenservice. Hier

kunnen medewerkers, cliënten en verwanten terecht voor advies over welke zorgtechnologie het meest passend is bij de hulpvraag. En dan kunnen ze het ook tijdelijk uitproberen”, vertelt Hilda.

Dennis vervolgt: “We doen ook een verkenning naar mogelijkheden van financiering van zorgtechnologie. Dit is belangrijk omdat voor een succesvolle implementatie het vooraf duidelijk moet zijn of er financiering is. We gaan cliënten immers niet blij maken met zorgtechnologie vanuit de uitleen als er geen financiering voor daadwerkelijke aanschaf is.”

Lianne vult aan: “Daarnaast gaan we graag samen het gesprek aan met de leveranciers en makers van zorgtechnologie. Wij kennen als zorgorganisaties de behoeften van onze cliënten en medewerkers, maar hebben geen maakcapaciteit. Voor leveranciers is het juist belangrijk dat hun product goed bij de vraag aansluit. Door deze werelden samen te brengen, kunnen we meer impact maken.”

De projectgroep tijdens een interactieve sessie.

Wat merken medewerkers en cliënten hier zoal van?

Lianne vertelt enthousiast: “Zorgtechnologie moet je ervaren! Goed ingezette zorgtechnologie is haar eigen ambassadeur. Door kennis te delen, kunnen we samen sneller opschalen. Dan gaan medewerkers ook steeds meer ervaren wat zorgtechnologie voor hun cliënten kan betekenen. En kunnen ze ervaren hoe zorgtechnologie kan bijdragen aan verlichting van de werkdruk, zeker als er steeds minder ‘vaste’ collega's beschikbaar zijn.”

Wilke vervolgt: “Medewerkers gaan op diverse manieren kennismaken met zorgtechnologie als onderdeel van het dagelijks leven. Uitproberen is geen doel op zich. Het moet aansluiten bij de ondersteuningsvraag van de cliënt. Soms werkt het, soms ook niet. Al die leerervaringen helpen

ons om beter te implementeren en daarna breder op te schalen bij meer organisaties.”

Hoe kijken medewerkers - volgens jullie - naar het gebruik van zorgtechnologie?

“Dat verschilt nogal”, is Sjonny’s ervaring. “De ene zorgprofessional weet er al heel veel van en gebruikt zorgtechnologie waarmee de andere zorgprofessional nog onbekend is en het soms nog spannend vindt.”

Dennis vertelt: “Onderzoek bij Abrona wijst uit dat technologie op alle locaties wordt ingezet en dat medewerkers enthousiast zijn om hierover mee te denken en uit te proberen. We doen al meer dan we denken. Denk hierbij aan het werken met de slaaprobot, fietslabyrinthen en summier ook het werken met sensoren. Maar medewerkers hebben ook kritische vragen over randvoorwaarden. Zoals wat te doen bij slechte wifi, wie betaalt wat en bij wie kun je terecht voor vragen?”

Wilke vult aan: “Ook de cliëntenraad heeft aangegeven graag mee te denken over de rol die cliënten kunnen en willen hebben in de verdere uitrol van zorgtechnologie. Een hele mooie ontwikkeling!”

Lianne: “We merken grote verschillen in digitale vaardigheden tussen collega's. Dit is echt iets om aandacht voor te hebben.”

Hoe gaan jullie daarmee om?

“Bij de inzet van zorgtechnologie is er veel aandacht voor de verander bereidheid van medewerkers”, legt Lianne uit. “Voor het succesvol inzetten van zorgtechnologie is het belangrijk dat medewerkers in staat zijn om ermee te werken en hierin ook worden gefaciliteerd. En dat duidelijk is wat het oplevert voor de cliënt of voor hen zelf. Ook is het noodzakelijk dat medewerkers weten en ervaren dat het geen vrijblijvend idee is maar een gedragen keuze, ook vanuit het management.”

Is er nog iets dat jullie als projectgroep willen delen?

Hilda voegt nog graag toe: “De [InnovatieRoute](#) helpt bij een duurzame implementatie en opschaling van zorgtechnologie. Deze methode is tijdens de Slimme Zorg Estafette op 13 februari gelanceerd. Een initiatief vanuit VWS, Vilans en Academy Het Dorp. Deze InnovatieRoute is ook de basis voor de VGU leernetwerken die vanaf maart gaan starten. Stapsgewijs besteed je daarin aandacht aan alle aspecten zoals visie, ICT randvoorwaarden en het meekrijgen van medewerkers en cliënten.”

Wilke en Dennis sluiten af met: “Wij zijn heel blij dat de VGU dit project is gestart. Er zit veel energie in de projectgroep en we werken op een prettige manier samen. Daarnaast hebben we met elkaar veel meer kennis en ervaring dan als organisatie alleen. Samen hebben we meer daadkracht om concrete vervolgstappen te zetten. Ook niet onbelangrijk: vanuit de VGU is er ondersteuning vanuit Academy Het Dorp en is er een projectleider gefaciliteerd. Dat helpt natuurlijk ook enorm!”

Wil je meer weten over dit project? Bekijk dan de [projectpagina Technologische Innovatie](#).

